

Sygn. akt II Ca 1466/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Monika Kośka**

Sędziowie: **SSO Cezary Klepacz (spr.)**

SSO Barbara Dziewięcka

Protokolant: st. prot. sąd. Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2016 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. K. (1)

przeciwko A. K.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Sandomierzu

z dnia 10 sierpnia 2015 r., sygn. III RC 92/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sandomierzu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSO Cezary Klepacz SSO Monika Kośka SSO Barbara Dziewięcka

Sygn. akt II Ca 1466/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 sierpnia 2015 r., sygn. akt III RC 92/15, Sąd Rejonowy w Sandomierzu pozbawił w części wykonalności tytuł wykonawczy – ugodę z dnia 9 listopada 2000 r. w sprawie III RC 423/00 tego Sądu, zaopatrzoną w klauzulę wykonalności w dniu 10 listopada 2000 r., ustalając alimenty należne A. K. na kwotę 250 zł miesięcznie oraz ugodę z dnia 20 czerwca 2012 r. w sprawie III RC 129/12, zaopatrzoną w klauzulę wykonalności w dniu 21 czerwca 2012 r., ustalając alimenty należne A. K. na kwotę 400 zł miesięcznie – w części co do alimentów w łącznej kwocie 13.197,80 zł, wobec spełnienia świadczenia w tej kwocie przez dłużnika (pkt I) oraz odstąpił od obciążania stron kosztami sądowymi i zniósł koszty procesu między stronami (pkt II).

Sąd ten ustalił, że prawomocną ugodą z dnia 9 listopada 2000 r., sygn. akt III RC 423/00, zawartą przed tym Sądem, M. K. (1) zobowiązał się świadczyć na rzecz syna A. K. alimenty w kwocie po 250 zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 listopada 2000 r., do rąk matki dziecka E. K.. Ugodzie tej nadano rygor natychmiastowej w dniu 10 listopada 2000

r. Z kolei prawomocną ugodą z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. akt III RC 129/12, zawartą przed tym Sądem, powód zobowiązał się świadczyć na rzecz pozwanego alimenty w kwocie po 400 zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 lipca 2012 r., do rąk matki dziecka, w miejsce poprzednio ustalonych alimentów. Ugodzie tej nadano rygor natychmiastowej wykonalności w dniu 21 czerwca 2012 r.

M. K. (1) ma 42 lata, z zawodu jest tapicerem. Zawarł małżeństwo z E. K. w 1997 r. i ma z tego związku syna A., liczącego 17 lat, ucznia technikum ekonomicznego w S.. Powód nie ma stałej pracy, mieszka w domu matki. Od 5 sierpnia 2005 r., niezależnie od toczącego się postępowania egzekucyjnego, powód przysyłał przekazami pocztowymi na rzecz pozwanego, do rąk jego matki, alimenty w kwocie po 250-300 zł miesięcznie, a od 30 lipca 2012 r. – po 400 zł miesięcznie. Łącznie z tego tytułu przekazał kwotę 33.500 zł.

E. K. ma 38 lat, z zawodu jest technikiem-ekonomistą, mieszka wraz z synem w domu matki, pracuje w Urzędzie Gminy w K. jako sprzątaczką. Każdorazowo po otrzymaniu przekazu pocztowego od pozwanego, zawiadamiała o tym komornika, który mimo to kontynuował egzekucję. Od 1 sierpnia 2000 r. do 30 września 2008 r. przedstawicielka ustawowa małoletniego pozwanego pobierała świadczenia z tytułu zaliczki alimentacyjnej w kwocie po 170 zł miesięcznie i świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego, w wyniku czego powstała zaległość powoda na rzecz likwidatora Funduszu Alimentacyjnego w kwocie 1.787,50 zł oraz z tytułu zaległej zaliczki alimentacyjnej w wysokości 5.806,69 zł.

Ponieważ matka pozwanego uznała powództwo, to Sąd był nim związany na podstawie art. 213 § 2 k.p.c., gdyż uznanie nie było sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego, ani też nie zmierzało do obejścia prawa.

Z ustaleń poczynionych w sprawie wynika, że powód wykonał swój obowiązek alimentacyjny w okresie od 5 sierpnia 2005 r., przekazując alimenty do rąk matki dziecka, zatem jego zobowiązanie wygasło, co oznacza, że zachodzą przesłanki z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w części za ten okres. W sytuacji bowiem, gdy wierzyciel zostaje zaspokojony poza postępowaniem egzekucyjnym, w drodze dobrowolnego spełnienia świadczenia przez dłużnika, nie gaśnie wykonalność tytułu wykonawczego i istnieje potencjalna możliwość jego wykonania.

Mając to na względzie, Sąd pierwszej instancji uwzględnił powództwo w całości, orzekając o kosztach na podstawie art. 102 k.p.c. i art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od tego orzeczenia wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o jego oddalenie.

W uzasadnieniu przedstawicielka ustawowa podniosła, że wpłaty z zaliczki alimentacyjnej dublują się z wpłatami powoda jedynie do kwoty 2.000 zł. Z kolei przyznanie przez nią okoliczności faktycznych pozwu nastąpiło nieświadomie i wynikało z jej niewiedzy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja okazała się zasadna o tyle, że doprowadziła do uchylecia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sandomierzu.

Zgodnie z art. 213 § 2 k.p.c., sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Już same tylko okoliczności przedstawione w pozwie i dołączonej do niego informacji komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sandomierzu W. M. o stanie zaległości w sprawie egzekucyjnej oznaczonej sygn. akt Kmp 9/01 wskazują, że Sąd nie mógł poprzestać na uznaniu powództwa. Ze wskazanego pisma komornika wynika bowiem (k.2), że na rzecz wierzyciela powstała co prawda nadpłata w kwocie 5.278,83 zł, ale pozostaje też zaległość z tytułu zaliczki alimentacyjnej w kwocie 6.131,47 zł i zaległość wobec Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego w kwocie 1.787,50 zł. Bez wyjaśnienia zatem, jakie kwoty, z jakiego tytułu i na czyją rzecz podlegają ściągnięciu w postępowaniu

egzekucyjnym, nie można było rozstrzygnąć o zasadności powództwa, skoro M. K. (1) domagał się pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych do kwoty stanowiącej sumę wymienionych pozycji (k.1).

Powód, uzasadniając swoje żądanie, wskazywał, że płacił alimenty bezpośrednio do rąk matki pozwanego (k.1v.), przedstawiając dowody w postaci przekazów pocztowych za okres od sierpnia 2005 r. do końca 2014 r. (k.5). Jak wynika zaś z zaświadczenia komornika z dnia 18 lipca 2005 r. (k.46 akt sprawy Kmp 9/01), alimenty zaległe na rzecz wierzyciela wynosiły wówczas 4.850 zł, a na rzecz ZUS – 6.037,50 zł. Według danych z karty rozliczeniowej w aktach egzekucyjnych, bezpośrednie wpłaty kwot po 300 zł w okresie od 23 września 2005 r. do 7 lipca 2006 r., łącznie 2.700 zł, przekazywane były na rzecz ZUS. Znajduje to potwierdzenie w zaświadczeniu o dokonanych wpłatach z dnia 15 grudnia 2014 r. (k.321 akt sprawy Kmp 9/01). Spowodowało to pomniejszenie zaległości wobec ZUS do kwoty 3.337,50 zł. Z wydruku komputerowego przedstawiającego stan sprawy egzekucyjnej na dzień 29 stycznia 2015 r. (k. 327-331 akt sprawy Kmp 9/01) wynika, że obecnie zaległość ta wynosi 1.787,50 zł. Kwotę taką wskazał komornik w pismach z dnia 9 lutego 2015 r. (k.2) i z dnia 8 lipca 2015 r. (k.19). Nie wiadomo zatem, na jakiej podstawie Sąd Rejonowy uznał, że można pozbawić wykonalności tytuł wykonawczy w części dotyczącej tej kwoty.

Decyzją z dnia 30 września 2005 r., na podstawie art. 7, 8 i 10 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. nr 86, poz. 732 z późn. zm.) przyznano E. K. zaliczkę alimentacyjną dla A. K. w kwocie po 170 zł miesięcznie na okres od 1 września 2005 r. do 31 sierpnia 2006 r. (k.48 akt sprawy egzekucyjnej), a kolejnymi decyzjami: z 27 września 2006 r., 19 września 2007 r. i 27 lutego 2008 r. – zaliczkę alimentacyjną w tej samej wysokości na okres do 30 września 2008 r. (k.99, 110 i 115 akt sprawy egzekucyjnej). Łącznie daje to kwotę 6.290 zł (37 miesięcy x 170 zł/miesiąc). Jak wynika z zaświadczenia o dokonanych wpłatach (k.321-323 akt komorniczych), na poczet tej należności przekazano (...)w K. kwotę 158,53 zł, co pomniejszyło zaległość do kwoty 6.131,47 zł, odpowiadającej kwocie wskazanej w piśmie komornika z dnia 2 lutego 2015 r. (k.2). Istnienie takiej należności, jeżeli nawet w tym czasie pozwany otrzymywał świadczenia zarówno od ojca, jak i tytułem zaliczki alimentacyjnej, nie oznacza, że zachodzi podstawa do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, z którego wynika obowiązek płacenia alimentów. Jak bowiem stanowił przepis art. 15 cyt. ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r., osoba, która pobrała nienależnie zaliczkę, jest zobowiązana do jej zwrotu, a taki sam obowiązek wynika z art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 859), która w art. 47 uchyliła powołaną ustawę z dnia 22 kwietnia 2005 r. Zauważyć też należy, że z pisma komornika z dnia 8 lipca 2015 r. wynika (k.19 i 22v.), że na poczet tej należności przekazano dodatkowo kwotę 324,78 zł, co pomniejszyło zaległość do kwoty 5.806,69 zł.

Sąd Rejonowy nie wyjaśnił, z czego wynika wskazana w piśmie komornika z dnia 9 lutego 2015 r. nadpłata na rzecz wierzyciela w kwocie 5.278,83 zł. Można jedynie domniemywać, że chodzi o rozliczenie należności alimentacyjnych, przy uwzględnieniu, że matka pozwanego otrzymywała świadczenia zarówno od powoda, jak i tytułem zaliczki alimentacyjnej. W piśmie komornika z dnia 8 lipca 2015 r. wskazano bowiem, że nadpłata wynosi już tylko 3.278,83 zł, E. K. podała zaś (k.76v.), że w czasie trwania niniejszej sprawy nie otrzymała żadnych pieniędzy ani od powoda, ani od komornika.

Brak wyjaśnienia wszystkich wymienionych okoliczności oznacza nierozpoznanie istoty sprawy, co skutkuje uchynieniem zaskarżonego orzeczenia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., przy rozstrzygnięciu o kosztach postępowania apelacyjnego zgodnie z art. 108 § 2 k.p.c.

W dalszym postępowaniu należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu ustalenia, jakie należności i z jakiego tytułu podlegają ściąganiu w postępowaniu egzekucyjnym, prowadzonym przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sandomierzu W. M. pod sygn. akt Kmp 9/01, a w związku z tym, kto jest uprawniony do otrzymania tych należności. Sąd Rejonowy ustali też, w jakiej kwocie przedstawicielka ustawowa małoletniego pozwanego otrzymała świadczenia alimentacyjne od powoda w czasie, gdy otrzymywała jednocześnie zaliczkę alimentacyjną w kwocie po 170 zł miesięcznie, a w związku z tym oceni, jakie to ma znaczenie dla zasadności żądania M. K. (2) pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, przy uwzględnieniu regulacji zawartej w art. 15 ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. nr 86, poz. 732 z późn. zm.), a po uchynieniu tej ustawy

– w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 859), a także mając na względzie, że od chwili wszczęcia postępowania w niniejszej sprawie pozwany nie otrzymuje w ogóle alimentów.

SSO Cezary Klepacz SSO Monika Kośka SSO Barbara Dziewięcka